

Öykü Soruşturma

1980'DEN GÜNÜMÜZE

TÜRKÇE YAZILMIŞ

BEĞENİLEN 10 ÖYKÜ

Imge Öyküler, öykü edebiyatının sorunlarını gündeme getirmek amacıyla yılda en az iki soruşturma yapmayı öngörüyor. İlk soruşturmamızın konusu "1980'den Günümüze Türkçe Yazılmış Beğenilen 10 Öykü" başlığını taşıyor. *Imge Öyküler* bu soruşturmaya, beğenilen öykücülerin beğenilen öykülerine olduğu kadar, her kuşaktan öykücülere, onların kitaplaşmış ya da dergilerde kalmış öykülerine dikkat çekmeyi, tanınmış tanınmamış öykücülerin tek bir öyküsünü olsun gün yüzüne çıkarmayı amaçlıyor. *Imge Öyküler*, soruşturmanın öznelliği-nesnelliği (soruşturma sorusunun zorluğu, beğenilerine başvurulmuş kişilerin seçimi, soruşturmaya katılanların sayısı) konusundaki değerlendirmelere saygıyla yaklaşmakta olup belli ölçülerde amacına ulaştığına inanıyor. *Imge Öyküler*, beğenilen öyküler kadar, öyküleri beğenen edebiyatçıların beğeni ölçütlerinin, eğilimlerinin de edebiyat kamuoyunun ilgisini çekeceğini düşünüyor.

SORUŞTURMA SORUSU YÖNELTİLEN EDEBİYATÇILAR

Oktay Akbal, **Füsün Akatlı**, Alper Akçam, **Adalet Ağaoğlu**, Zeynep Aliye, **Feridun Andaç**, M. Sadık Aslankara, **Erendiz Atasü**, İnci Aral, **Ömer Ayhan**, Sezer Ateş Ayvaz, **Mürşit Balabanlılar**, Oya Baydar, **Enis Batur**, Erhan Bener, **Habip Bektaş**, Nalan Barbarosoğlu, **Mustafa Balel**, Adnan Binyazar, **Peride Celal**, Ahmet Cemal, **Onur Caymaz**, Hami Çağdaş, **Zeynep Çağlıyor**, Behçet Çelik, **Jaklin Çelik**, İnan Çetin, **Feride Çiçekoğlu**, Zeki Coşkun, **Şeyhmus Diken**, Zafer Doruk, **Faruk Duman**, Nursel Duruel, **Nazlı Eray**, Leyla Erbil, **Enver Ercan**, Cem Erciyes, **Aysu Erden**, Erol Erduran, **Haydar Ergülen**, Hakan Ergül, **Tuğrul Eryılmaz**, Yeşim Eyüboğlu, **Feyza Hepçilingirler**, Şükran Farımaç, **Selma Fındıklı**, Turgay Fişekçi, **Tarık Günersel**, Turhan Günay, **Kemal Gündüzalp**, Semih Gümüş, **Halil Gökhan**, Murat Gülsoy, **Müge Sökmen Gürsoy**, Selim İleri, **Müge İplikçi**, Bünyamin Hazar, **Doğan Hızlan**, Gönül Kivılcım, **Sefa Kaplan**, Özcan Karabulut, **Cemil Kavukçu**, Sema Kaygusuz, **Yekta Kopan**, Gürsel Korat, **Ömer Lekesiz**, Nezihe Meriç, **Fethi Naci**, Leyla Ruhan Okyay, **Çetin Öner**, Erdal Öz, **İlknur Özdemir**, Sevgi Özel, **Hasan Öztoprak**, Hasan Özkılıç, **Halil İbrahim Özcan**, Adnan Özer, **Adnan Özyalçın**, Suzan Samancı, **Jale Sancak**, Hüseyin Su, **Mehmet Zaman Saçlıoğlu**, Attila Şenkon, **Hakan Şenocak**, Akın Sevinç, **Deniz Spatar**, Faruk Şuyun, **Ayşe Sarısayın**, Hasan Ali Toptaş, **Necati Tosuner**, A. Ömer Türkeş, **Ayfer Tunç**, Nemika Tuğcu, **Hürriyet Yaşar**, Yasemin Yazıcı, **Sadık Yalsızuçanlar**, Ahmet Yıldız, **Özen Yula**, Tahsin Yücel, **Şükran Yücel**, Nihat Ziyalan

SORUŞTURMAYA GÖNDERİLEN YANITLAR

Füsün Akatlı

Altı Ay Bir Güz (**Bilge Karasu**) • Suzan Defter (**Ayfer Tunç**) • Yaz Gecelerinde Keman (**Pınar Kür**) • Bunak (**Leyla Erbil**) • Otuzların Kadını (**Tomris Uyar**) • Gecenin Öteki Yüzü (**Füruzan**) • Laterna Magica (**Selim İleri**) • Pinilupi Sara (**Hulki Aktunç**) • Stelyanos Hris-topulos Gemisi (**Murathan Mungan**) • Çiçek Balı (**Nezihe Meriç**)

Semih Gümüş

Nine (**Vüs'at O. Bener**) • Mirza (**Ferit Edgü**) • Ormanın İçlerine Doğru (**Cemil Kavukçu**) • Berlin'de Bis (**Feride Çiçekoğlu**) • Beş Ada (**Mehmet Zaman Saçlıoğlu**) • Rojda (**Özcan Karabulut**) • İçeriye Bakan Kim (**Mehmet Günsur**) • Suzan Defter (**Ayfer Tunç**) • Tahta Kuşlar (**Ash Erdoğan**) • Bakır (**İnan Çetin**)

Adalet Ağaoğlu*

1980'den günümüze kadar Türkçe yazılmış bütün öykü kitaplarını okuyabilmiş değilim. Okuduklarım arasında da hikâyeleri adlarıyla tek tek anımsayamamaktayım. Bu nedenlerle ancak kitaplarla yazarlarının adlarını verebiliyorum. Bu listenin, okuyabildiklerim ve okumayı özellikle sürdürmek istediklerim arasından bir seçme listesi olduğunu açıklamak isterim.

Siyah Beyaz (**Vüs'at O. Bener**) • Güneş (**Necati Tosuner**) • Kısmet Büfesi (**Bilge Karasu**) • Bilinen Bir Sokakta Kaybolmak (**Cemil Kavukçu**) • Sizin Hiç Babanız Öldü mü (**Feride Çiçekoğlu**) • Bin Hüzünlü Haz (**Hasan Ali Toptaş**) • Yaz Evi (**Mehmet Zaman Saçlıoğlu**) • Bu Kitabı Çalın (**Murat Gülsoy**) • Hüzünle Bazı Günler (**Özcan Karabulut**) • Ay Gözetleme Komitesi (**Mahir Öztaş**) • Kırk Oda (**Murathan Mungan**)

Nihat Ziyalan*

1980'den sonra beğendiğim on öyküyü sıralamak yerine, 24 yıldır dilimden kopmuşluğu, gurbete hapsolmuşlüğü göğüslememe yardımcı olan on öykücüyü sıralayacağım. İzninizle bu da böyle olsun. Şair, romancı, eleştirmenleri de bir başka soruşturmanızda yanıtlarım. Sayacağım öykücüler içinde zaman içinde kopacaklarım, yerine yenilerini koyacaklarım olacaktır kuşkusuz.

Yaşlandıkça öyküleri tazelik kazanan **Tarık Dursun K.** • Yalınlığın yoğunluğun içinde şiirsel yani güçlü işler çıkaran **Necati Tosuner** • Gönüsel yazımını zihinsel yazımıyla emiştirmesini bilen **Hulki Aktunç** • Çoğunca on ikiden **Erdal Öz** • İshak, Yunus unutulur mu ey **Onat Kutlar?** • Ne zaman içim daralsa **Ülkü Tamer**'in Allaben Öyküleri'yle ferahlarım • Her kitabında birkaç öyküsüyle gönüldeş olurum **Cemil Kavukçu**'yla • Askar! İlle de **Sema Kaygusuz**'un Askar'ı. • Defalarca okuduğum Pencereden Bakmak'la **Orhan Pamuk**.

Halil Gökhan

Saklambaç (**Erhan Bener**) • Bir Uçurtma Gibi (**Erdal Öz**) • Brandenburg Kapısında Ölüm (**Oya Baydar**) • Öğleden Sonra Aşk (**Nedim Gürsel**) • Nolya (**Cemil Kavukçu**) • Kapan Metin (**Murathan Mungan**) • Gece, Bir Otel Odasında (**Özcan Karabulut**) • Naj (**Hakan Şenocak**) • Kadın Hikâyeleri Yüzünden (**Ayfer Tunç**) • Ters Akan Deniz (**Şebnem İşigüzel**)

M. Sadık Aslankara*

Demek aklımda yanlış kalmış, ben soruşturmada öykücülüğümüzün tüm verimi içinden, yazarları yaşayan on öykü seçmemiz istenecek sanıyordum... Kuruluşundan haberli olduğum, çalışmalarını bir biçimde izlediğim *Imge Öyküler* dergisinin düzenlediği soruşturmadan haberliydim çünkü. *Özcan Karabulut*'la buluşmalarımızda, dergiyile ilgili gelişmeleri de dinliyordum kendisinden, gözlerindeki heyecanın ışığında.

Karabulut, soruşturmadan söz açtığında öykü seçmek yerine, yaşayan öykücüler içinden başlangıçtan günümüze bir düzine, hatta daha fazla yazarı ayırabileceğimi öngörmüştüm. Üstüne üstlük kalemi kâğıdı almadan kafamda bir liste bile yapmaya girişmişim. Öyküdeki dirençlerini, verimdeki süreğenliklerini bildiğim öykücülerden, ilk yayın tarihlerini göz önüne alarak sözgelimi 1940'larda *Oktay Akbal*'la *Nezihe Meriç*'i; 1950'lerde bu adla anılan kuşak öykücülerini ama kimleri *Muzaffer Buyrukçu*'yu, *Tarık Dursun K.*'yi, *Tahsin Yücel*'i, *Orhan Duru*'yu, *Adnan Özyalçın*'i, *Erdal Öz*'ü, *Demir Özlü*'yü, *Ferit Edgü*'yü; sonra 1960'lardaki, 70-80'lerdeki, 90'lardaki öykücülerini tek tek anarak öykücülüğümüze önemli katkılar sağlayan yazarlar olarak alabileceğimizi kurmuşum.

Ama soru, önüme "1980'den günümüze" biçiminde gelince ayıldım. Neden öykücüler üzerinde ad ad durduğum halde tek tek öyküleri seçmeye eğilim göstermiyorum peki?

Binlerce öykü içinden ilk ona girecek öyküyü seçebilmenin neredeyse olanaksız olduğunu düşünüyorum da ondan. Öyle ya, on birincisini onuncudan nasıl ayıracağız? Neye göre? Kaldı ki ben, öykücülüğümüzün değil on yirmi, en azından birkaç yüz yüksek düzeyde öykü çıkaracağına inanıyo-

rum. Oysa on ayrı yazardan birer öykü de değil istenen, 1980'den günümüze en beğendiğimiz on öykünün adı...

Bu soruya gerçekten yanıt vermeye kalksam, günlerimi alabilir bu; 1980'den bu yana okuduğum bütün öyküleri masaya yatıracağım demektir ilk iş. Bunlardan beğendiklerimi ayırıp bir havuzda toplayacağım, sonrasında öykülerden onunu belirlemeye girişeceğim kılı kırk yarararak. Bunu yaptım diyelim, on birinci öyküye nasıl sırtımı döneceğim? Ya, okuma fırsatı bulamadığım öyküler, onların yüzüne nasıl bakacağım o zaman?

Oysa yazarları ayırırken, diyelim Oktay Akbal'la Nezihe Meriç'i ayırırken ölçü somut. Akbal, öykücülüğümüzün yaşayan en büyük adı. Onun yanına kimi ekleyebiliriz? Salim Şengil'le Naim Tiralı'den söz edilebilir pekâlâ, ama bu iki adı, türdeki dirençleriyle, verimlerindeki süreçlilikle göz önüne getirdiğinizde Akbal'ın yanına koyma olanağı bulabilir misiniz? Peride Celal'den zaten hiç söz etmiyorum, görüyorsunuz... Akbal'ın yanına nasıl ki yalnız Nezihe Meriç'i ekliyorsam, nasıl ki 1950 kuşağının öyküde direnç gösteren adları üzerinde duruyorsam 1980 sonrasında öykü üretmeye koyulmuş yazarlarımıza da bu açıdan bakma eğilimindeyim ben...

Tek tek on öykünün adını vermek hiç de gerçekçi görünmüyor bana. Eğer geçmişte Sait Faik, tek öyküde kalsaydı, yazdığı olağanüstü pırıltılar yaysaydı bile bugünkü Sait Faik olamazdı. Bugün Sait Faik diye biri varsa, bütün öyküleriyle var, bir nokta daha; tüm yaşamını bu öykülere kattığı ya da döktüğü için var!

Tam burada bir noktaya daha dikkat çekmem gerekiyor. Öyküye verilen erkeden söz ederken dibeye tokmak vuranlardan söz etmiyorum elbette. Öykü için, boşu boşuna erke üreten öyle çok yazar var ki... Söylemeye çalıştığım, bu dibekte tek buğdaydan bulgur da kırlamayacağı gerçeği!

Bu anlamda 1980'den günümüze öyküye yaşamlarını veren, öykü sanatımız için yeldeğirmenleri gibi kendiliklerinden sürekli erke üreten, emek veren, ter döken öykücülerimiz yanında, hik deyicilerle tek tek öykülerin esamisi mi okunur Tanrı aşkına?

Bilmem, sizin için yeterli yanıt olacak mı bu?

Mehmet Zaman Sağlıoğlu

1980 sonrasındaki öykü kitaplarını (23 yıl) eksiksiz anımsayıp beğenime göre bir sıraya koymak pek mümkün olamıyor. Ayrıca yirmi yıl önceki beğeni ölçütlerimle bugünkü ölçütlerim de farklıdır mutlaka. Belleğim ise beni utandıracak kadar kötü. Unuttuğum kitapları yeniden okuyacak zamanı ise keşke bulabilseydim. Bu yüzden soruşturmanızı, son yıllarda okuduklarım arasından biraz düşününce hoşuma gittiğini anımsadığım ve bilinçli bir sıra taşımayan on öykü ile yanıtlamak istiyorum. Ayrıca bunlar kadar beğendiğim, hem bu listedeki yazarlara hem de listede olmayan çok değerli yazarlara ait en az otuz öykü daha (kitap karıştırarak) çıkarmak da olası. Unuttuğum yazarlardan ve öykülerden özür dilerim.

Komşular (Tahsin Yücel) • Su (Nursel Duruel) • Nolya (Cemil Kavukçu) • Bir Uçurtma Gibi (Erdal Öz) • Bir Tutkunun Dile Getirilme Biçimi (Necati Tosuner) • Ölü Zaman Gezginleri (Hasan Ali Toptaş) • Kabaran Acılar (M. Sadık Aslankara) • Birinci Yaz Şarkıları (Füruzan) • Yazarın Belleği (Murat Gülsoy) • Başkalaşım (Gürsel Korat)

Sevgi Özel

On öykücüden, on öykü adı istediğinde, içimden "Kolay" dedim. "Etkilendiğim, beğendiğim, sevdiğim..." gibi önkoşula bağlı bir seçim söz konusuydu, ama öyküleri, öykücülerini düşünmeye başlayınca, hiç de kolay bir seçim olmadığını anladım. İlkini, artık bu dünyada olmayan ustaları düşündüm, kimisi yaşayan yazarların çoğundan daha şanslıydı ("Ne okuyorsun?" diye kime sorsanız, "Sait Faik'i

yeniden” okuyor). İkincisi hem kendisini hem öykülerini sevdiğim “arkadaşım” yazarlar var, örneğin Özcan Karabulut desem, “Yağcılarda incek var” diyen çıksa, duramam “öykülü” bir yanıt veririm. Üçüncüsü hiç tanışmadığım yazarlar var, dördüncüsü tanıdığım ve tanımadığım kendisi de kitapları da haksızlığa uğrayan yazarlar var; beşincisi yaşı da uğraşı da genç olan yeni kalemler var. Kabaca bir hesapla, aralarından on kişi, on ürün seçmek zor. (Çünkü ayran gönüllü bir okurum, ayrıca yıllarca yayın sorumlusu olarak çalıştım, çok öykü kitabı gelip geçti elimden, içimden.) Anladığım kadarıyla bu, on yazar on öyküyü anmak ilk ve son şansımız değil... Akluma gelen öyle çok öykü var ki... Sırça Sözcükler (**İnci Aral**) • Anneler Gizler (**M. Sadık Aslankara**) • Elveda Alyoşa (**Oya Baydar**) • Ben Öykülere İnanırım (**Habib Bektaş**) • Onbaşı Nasrettin (**Erhan Bener**) • Konçerto (**Hüsnü Göksel**) • Geminin En Altındaki (**Gönül Özgül**) • Tuti-yi Mucize Guyem (**Attila Şenkon**) • Teras Duyarlılıkları (**Özen Yula**) • Cuma (**Tahsin Yücel**)

Oya Baydar

Son 25 yılın en iyi öykülerini seçmek başlıbaşına bir araştırma işidir. Bir okur olarak böyle bir iddiam olamaz. Bu dönemde on bin öykü yazılmışsa, ben olsa olsa yüz, yüz ellisini okumuşumdur. Ayrıca, edebiyatta, hele de öyküde, ‘en iyi’ kavramının öznel olduğu, ‘en sevdiğiniz, size en yakın gelen’ gibi soruların daha uygun olabileceği görüşündeyim. Benim son dönemden aklımda kalan, sevdiğim, içimde duyduğum bazı öyküler şunlar. Ama okuduğumda daha fazla beğendiğim, ancak hatırlayamadıklarım da vardır, hele hele okumadığım pek çok vardır:

100'lük Ülke, Berlin'de Bis (**Feride Çiçekoğlu**) • Kadın Terzisi (**Mebuse Tekay**) • Giz Bahçesi (**Cemil Kavukçu**) • Kasaba ve Yalanlar (**Gönül Kıvılcım**) • Dövmeye Geldiler (**Erdal Öz**) • Kedi Belleği (**Nalan Barbarosoğlu**) • Caiq (**Mehmet Günsür**) • 80 Yaprak (**Ersin Salman**)

İlknur Özdemir

Belki sonradan düşününce en az buradakiler kadar beğendiğim bir on öykü daha sayabilirim, ama ne yazık ki 24 yıldır çıkmış bütün öykü kitaplarını ve içindekileri anımsamam mümkün değil, doğal olarak son yıllarda okuduklarım geliyor aklıma. Ayrıca her kitabı okuyamadım da. Eminim ki okuduklarımın dışında kalan çok güzel öyküler de vardır.

Şahmeran'ın Bacakları (**Murathan Mungan**) • Ormanın İçlerine Doğru (**Cemil Kavukçu**) • Gece, Bir Otel Odasında (**Özcan Karabulut**) • Âlemlerin Sürekliliği (**Murat Gülsoy**) • Mazi Taşyan Trenler (**Özen Yula**) • Suzan Defter (**Ayfer Tunç**) • Krizanteme Adanmış (**Hakan Ergül**) • Ruh İkizini Arar (**Mahir Öztaş**) • Hırça Mapası (**Mehmet Günsür**) • Düşüş (**Yekta Kopan**)

Erendiz Atasü

1980'den bu yana, neredeyse çeyrek yüzyıl ediyor ve Türk öykü verimi çok geniş. O nedenle, on öyküyle sınırlı kalamadım.

Gecenin Öteki Yüzü (**Füruzan**) • Bitmiş Zamana Dair (**Pınar Kür**) • Çukur (**Peride Celal**) • Bebek Kıyımı (**Lütfiye Aydın**) • Şey (**Remzi İnanç**) • Akdenizli Bir Yüz (**Nedim Gürsel**) • Votka (**Demir Özlü**) • Altın (**Ayla Kutlu**) • Balkon (**Hasan Ali Toptaş**) • Kâğıttan Kaplanlar Masalı (**Murathan Mungan**) • Tek İnce Çizgi Bir Mor (**Feyza Hepçilingirler**) • Sırça Sözcükler (**İnci Aral**) • Kara Kayalar (**Ayla Kutlu**) • Tam Denize Atlarken (**Erdal Öz**)

Cemil Kavukçu

Komşular (**Tahsin Yücel**) • Bir Uçurtma Gibi (**Erdal Öz**) • Bir Yer Göstericinin Hayatı (**Hulki Aktunç**) • Korku Oyunu (**Mahir Öztaş**) • Aziz Bey Hadisesi (**Ayfer Tunç**) • Gece, Bir Otel Odasında (**Özcan Karabulut**) • Boyacıköy'de Bir Aşk Cinayeti (**Murathan Mungan**) • Hırça Mapası (**Mehmet Günsür**) • Tahta Kuşlar (**Aslı Erdoğan**) • Naj (**Hakan Şenocak**)

Haydar Ergülen*

1993 yılında, *Bilar*'da (yokluğu belli), "80'li Yıllar Şiiri ve 10 İddia" konulu bir konuşma yapmıştım, metni de *Defter* dergisinin (onun da yokluğu belli) 19. sayısında yayımlanmıştı ve sonunda "80'li yıllardan bana 10 iyi şair kaldı" deyip, 10'dan da fazla şair adı saymıştım. O günden beri adım "listeci şair"e çıktı. Bu nedenle ve yalnızca bir okur olarak yakından ilgilendiğim hikâye konusunda da "hariçten gazel" okur durumuna düşmemek için, soruşturmanızı sevdiğim "genç öykücü"lerin adlarını belirterek yanıtlamak istiyorum (Elbette aralarında genç ustalar da var).

Ayfer Tunç, Özcan Karabulut, Cemil Kavukçu, Mahir Öztaş, Mehmet Güreli, Hüseyin Su, Hakan Şenocak, Cengiz Öndersever, İbrahim Yıldırım, Murathan Mungan, Hatice Meryem, Yekta Kopan, Yücel Balku, Gaye Borahioğlu, Gönül Kıvılcım, Ayşe Sarısayın, Leyla Ruhan Okyay, Sadık Yalsızuçanlar, Murat Gülsoy, Mehmet Günsür, Nalan Barbarosoğlu, Müge İplikçi, Doğan Yarıcı, Niyazi Zorlu, Hür Yumer, Özen Yula, Sema Kaygusuz, Faruk Duman, Onur Caymaz (şiirleriyle de çok iyi), Murat Yalçın, İnan Çetin, Deniz Spatar, Seyit Göktepe, Ayşegül Çelik...

Mustafa Balel

25 yıl fazla uzun bir süreymiş gibi geldi bana. Bir soruşturmanın böyle geniş bir zaman dilimine yayılmasının birtakım haksızlıklara yol açma riski hayli yüksek. Bunun yanında değeri de bir o kadar yüksek. Bir öykücü 25 yılı delip pek çokları arasından kafamızda yer edebilmiş ve ilk anda hemen sıralayıverdiğimiz adlar arasına girebilmişse bu onun gücünü gösterir elbette. Jüri (belleğimle vicdanım) haksızlığı en aza indirmek için önce şöyle genişçe bir liste hazırlayıp üzerinde bir değerlendirme yaptı ve şu sonuca vardı:

Dedemin Bakır Koltukları (**Mustafa Balel**) • Ayıp Yerleri Yanlış Konmuş Resimler (**Mustafa Balel**) • Bir Yer Göstericinin Hayatı (**Hulki Aktunç**) • Bir Avuç İstanbul (**Mustafa Balel**) • Pancar Vagonları (**Faruk Duman**) • Baştan Sona Yalnızlık (**Özcan Karabulut**) • Gemiler de Ağlarmış (**Cemil Kavukçu**) • İnsan Dipleri (**Sema Kaygusuz**) • Aziz Kardeşim (**Nemika Tuğcu**) • Kostümlü Hayalet (**Nalan Barbarosoğlu**)

Turgay Fişekçi

Son yıllarda çok gelişip çeşitlenen öykücülüğümüzün çoğu ürünlerini okuduğumu söyleyemem. Bu nedenle benim seçtiklerim yalnızca okuyabildiklerim içinden, belleğimde kalanlardır.

Büyükbaba (**Tahsin Yücel**) • Macı Hüseyin (**Ülkü Tamer**) • Akışı Olmayan Sular • (**Pınar Kür**) • Çantan Neden Ağır Postacı (**Oya Baydar**) • Geyikler, Annem ve Almanya (**Nursel Duruel**) • İdrarlarını İçen Tutuklular (**Feride Çiçekoğlu**) • Aslangöz (**Cemil Kavukçu**) • Ruh İkizini Arar (**Mahir Öztaş**) • İnce Hesap (**Gaye Borahioğlu**) • Yitik Gözün Boşluğunda (**Aslı Erdoğan**)

Ayfer Tunç

1980'den günümüze, Türkçede onlarca iyi öykü yazıldı, hatta bazı kitapların tümünü ekleyecek olursak yüzlerce. Dolayısıyla "ilk on" ancak kendi "ilk on"unu belirleyen kişi için anlamlı sayılabılır, yoksa büyük bir deniz içinde anlamlı bir bütün ifade etmez. Bu türden "anket"lere itibar edenlerden değildir. Öyleyse, her okuduğum iyi öykü ile "listem" tepetaklak olurken, "on"dan fazla öykü kitabı adı vererek niye kendi "ilk on"umu sayıyorum? Şundan: Bazı iyi edebiyat bana "iyi duygular" veriyor. İyi duygular ifade edildikçe çoğalıyor.

Korku ve Arkadaşı (Ayşegül Çelik) • Kendi adıyla yayınlamadığı Gizli Hava Müzesi kitabı (Cem Akas) • Ars Longa Bahar Kısa (Cem Atbaşoğlu) • Doğu Öyküleri (Ferit Edgü) • Tek bir uzun öykü olan Cüce (Leyla Erbil) • Anarşik Rehavet (Mehmet Açar) • İçeriye Bakan Kim (Mehmet Günsür) • Âlemlerin Sürekliliği ve Diğer Hikâyeler (Murat Gülsoy) • Aşkî Mumya (Murat Yalçın) • Sırlı Tuğlalar kitabının "Tekfener" bölümünde yer alan öyküler (Saddık Yalsızuçanlar) • Fildişi Karası (Yekta Kopan) • Sükut Ayyuka Çıkar (Yücel Balku)

Ömer Lekesiz

Sadece 50'li yıllarda doğmuş öykücülerden yaptığım bu seçmeyi yeterli görmediğimi, Orhan Duru'dan Mustafa Kutlu'ya, öykü yayımlamayı sürdüren "usta" larla, Nalan Barbarosoğlu'ndan Hürriyet Yaşar'a, Ayfer Tunç'tan Cemal Şakar'a, Jaklin Çelik'ten Yıldız Ramazanoğlu'na "yeni"lerin en güzel öykülerini-soruşturmanın sınırlarını aşmamak için- saklı tuttuğumu söylemezsem sıkıntıdan boğulurum.

Adı Yok (Cemil Kavukçu) • Annem, Piyanom ve Kaybettiklerimiz (Mario Levi) • Basamaklar (Mehmet Zaman Saçlıoğlu) • Baudelaire Paradoksu (İbrahim Yıldırım) • Gülşefdeli Yemeni (Hüseyin Su) • Harran'da Dolunay (Yeşim Dorman) • Özlenen Ateş (Jale Sancak) • San Giovanni'ye Mektuplar (Özcan Karabulut) • St. Petersburg'da Feodor Diye Biri (Buket Uzuner)

Feyza Hepçilingirler

Çok zor oldu on öykü seçmek. Zaten aşağıdaki sıralama, önem sırası falan değil, yalnızca bir sıralama.

Karanfilsiz (Adalet Ağaoğlu) • Yaprak Ne Canlı Yeşil (Haldun Taner) • Metal Yorgunluğu (Tomris Uyar) • Haney Yaşamalı (Tahsin Yücel) • Sessiz Ali (Erendiz Atasü) • Bir Gülüşün Kimliği (Hasan Ali Toptaş) • Geyikler, Annem ve Almanya (Nursel Duruel) • Sen de Gitme Triyandafilis (Ayla Kutlu) • Sevginin Eşsiz Kışı (İnci Aral) • Yaz Gecelerinde Keman (Pınar Kür)

Zafer Doruk

12 Eylül'ün tozu dumani çekildikten sonra ülkeye egemen olan puslu hava öykücülüğümüzü de etkiledi kuşkusuz. Derin bir dilsizliğin ardından önce kısık sesler olarak duyuldu öykü, sonra bir iç hesaplaşmaya ve gelinen hiçliğin sorgulanmasına. Taşlar yerli yerine oturduktan, yeni dünya düzeninin ve yükselen değerlerin kültürel alt yapısı hazırlandıktan sonra, 90'lı yıllarda bastırılmış ya da kendi kendini bastırılmış yüzlerce ses çıktı ortaya. Kimileri birbirine benzeştiği, aynı sesleri yinlediği için rüzgârın gücüne dayanamayıp savruldu, kimileri de direnip özgün bir ses yakalamaya, tutunmaya çalıştı; tutunmayı başardı da. Kim ne derse desin, göz ardı edilemeyecek zenginlikte bir

öykü geleneğimiz ve birikimimiz var. Bundan alabildiğince yararlanan genç öykücülerimiz, 90'lı yılların özellikle ikinci yarısından bu yana birbirinden güzel yaratıcı ve deneysel öykülerle çıktılar dergilerde, sonra kitaplarda. Öykü, o makus talihini yenmiş, 60'lı yıllarda olduğu gibi ikinci bir altın çağ yaşamaya başlamıştı.

Bu dönemde en beğendiğim on öykü... Böyle verimli, bol ürün vermiş bir bahçede bunu saptamak benim için öyle güç ki. Yine de belleğimde belirgin bir iz bırakmış ilk on öyküyü saymam isteniyor madem, bunun bende devamının olduğunu belirterek sayayım hemen:

Ormanın İçlerine Doğru (Cemil Kavukçu) • Kont'un Köpekleri (Özcan Karabulut) • Yaz Evi (Mehmet Zaman Saçlıoğlu) • Kendi Gecesinde (Erdal Öz) • Güvenlik Görevlisi (Ahmet Yıldız) • Aziz Kardeşim (Nemika Tuğcu) • Gönül Kışı (Ayfer Coşkun) • Şerul'de Beklemek (Hasan Özkılıç) • Ölüm Çiçekleri (Feyza Hepçilingirler) • Diş İzleri (Zeynep Aliye)

Attilâ Şenkon

Geyikler, Annem ve Almanya (Nursel Duruel) 1982 • Gecenin Öteki Yüzü (Füruzan) 1982 • Eski Bir Balerin (Feyza Hepçilingirler) 1985 • Ödül (Nazlı Eray) 1987 • Sizin Hiç Babanız Öldü mü? (Feride Çiçekoğlu) 1990 • Kâğıttan Kaplanlar Masalı (Murathan Mungan) 1994 • Eylül Yarın da Gelmeyecek (Cemil Kavukçu) 1996 • Unutulmaz Bir Atlı (Erdal Öz) 1997 • Bıyıklarına Ağlayanın Öyküsü (Faruk Duman) 1997 • Koridorda Topuk Sesleri (Özcan Karabulut) 1998

Ayşe Sarısayın

Bende iz bırakmış ve belleğimde yer etmiş öykülerin tarihlerine baktığımda, çoğunun 1980 öncesi olduğunu gördüm, ancak bunlara da değinmeden geçmek istemedim: Parasız Yatılı (Füruzan), Gelinlik Kız (Selim İleri), Bitmiş Zamana Dair (Pınar Kür), Kent Kırgını (Selçuk Baran), Önsöz (Tomris Uyar), Tante Rosa (Sevgi Soysal), Yüksek Gerilim (Adalet Ağaoğlu).

1980 sonrasında sayabileceğim öykülerin bazıları ise şunlar: Sen de Gitme Triyandafilis (Ayla Kutlu), Yandırma (Nezihe Meriç), Geyikler, Annem ve Almanya (Nursel Duruel), Taksim-Maçka (Pınar Kür), Sevgili Acı (Erdal Öz), Aziz Bey Hadisesi (Ayfer Tunç), Başkasının Rüyalari (Cemil Kavukçu), Gidenler Öyküleri (M. Sadık Aslankara), Şey... (Yekta Kopan), Göl (Yücel Balkı).

Tarık Günersel*

On öykü sıralamak benim için kolay olmaz. Öykülerinden en çok haz aldığım yazarın İzzet Yasar olduğunu söyleyebilirim.

Bünyamin Hazar

Sadece öykünün kendisini öne çıkararak yapmış olduğunuz bu soruşturmayı çok anlamlı buldum. Genelde öykü üzerine yapılan değerlendirmeler, kitap bütünlüğü içerisinde yer alan öykülerle birlikte yapılır, tek başına bir öykü gündeme gelmez; bir roman, şiir gibi.

Aşkı Mumya (Murat Yalçın) • Köpükler Masalı (Faruk Duman) • Gün Devrildi Cadde-i Kebir'de (Necip Tosun) • Aziz Bey Hadisesi (Ayfer Tunç) • Kont'un Köpekleri (Özcan Karabulut) • Zararsız Bir Ankara Yolculuğu (Müge İplikçi) • Naj (Hakan Şenocak) • Harfler Kitabı (Sadık Yalsızuçanlar) • Yakın Talih (Başar Başarır) • Şeftali (Sema Kaygusuz)

Suzan Samancı

Kırık Fincanlar (Vüs'at O. Bener) • Menekşeli Bilinç (Nezihe Meriç) • Gülümsemeyi Unutma (Tomris Uyar) • Mor Damga (İnci Aral) • Taksim Maçka (Pınar Kür) • Sular Ne Güzelse (Erdal Öz) • Hacı Manav Sokağı (Gülderen Bilgili) • Bir Şehre Gidememek (Mario Levi) • Kafdağının Önü (Murathan Mungan) • Rüya (Cemil Kavukçu)

Şeyhmus Diken

Bu 10 öykülük liste, elbette sadece kendi okuduğum öykü kitapları arasından seçtiğim ve benim içimi okşayan ve sadece bana sevecen gelen bir listedir. Sıralama da öylesinedir. Herhangi bir birincilik ya da sonunculuk söz konusu değildir.

Yalnızlığı Sevmeyen Günce (Müge İplikçi) • İstasyon Üçlemesi (Jaklin Çelik) • Aynalı Pastane (Murathan Mungan) • Ayna (Gürsel Korat) • Kurê Mama (Mıgırdiç Margosyan) • San Giovanni'ye Mektuplar, Gri Bir Kentin Ortasında (Özcan Karabulut) • Bir Aşk Öyküsü (Aşlı Erdoğan) • Dünya Meseleleri (Özen Yula) • Kışın Bir Kelebek (Altay Martı) • Bir Deli Güldü (A. Kadir Konuksever)

Hasan Özkılıç

Uçurtmayı Vurmasınlar (Feride Çiçekoğlu) • Geyikler, Annem ve Almanya (Nursel Duruel) • Uzak Noktalara Doğru (Cemil Kavukçu) • Son Beritan (Erkan Karagöz) • İbrahim'in Oğlu İbrahim'in Öyküsü (Ferit Edgü) • Mavi Kurdeleli Kız (Erhan Bener) • Sesler Gölgeleler (M. Sadık Aslankara) • Gece, Bir Otel Odasında (Özcan Karabulut) • Güle Güle Madam (Şükran Farımaz) • Sevgili Acı (Erdal Öz)

Aysu Erden

Ormanın İçlerine Doğru (Cemil Kavukçu) • Bir Uçurtma Gibi (Erdal Öz) • Gece, Bir Otel Odasında (Özcan Karabulut) • Korku Oyunu (Mahir Öztaş) • Tahta Kuşlar (Aşlı Erdoğan) • Naj (Hakan Şenocak) • Alabalık (Erhan Bener) • Aynalar Tiyatrolar (M. Sadık Aslankara) • Bir Tutkunun Dile Getirilme Biçimi (Necati Tosuner) • İçeriye Bakan Kim (Mehmet Günsür) • Kâğıttan Kaplanlar Masalı (Murathan Mungan)

Adnan Özer

Bir Deli Değilin Defteri (Feyyaz Kayacan) • Başlangıçta Söz Yoktu (Cengiz Öndersever) • Gemiler de Ağlarmış (Cemil Kavukçu) • San Giovanni'ye Mektuplar (Özcan Karabulut) • Sırça Sözcükler (İnci Aral) • Ayna (Gürsel Korat) • Şahmeran'ın Bacakları (Murathan Mungan) • İçeriye Bakan Kim (Mehmet Günsür) • Gizli Kalmış Bir İstanbul Masalı (Nurten Ay)

Halil İbrahim Özcan

Erzincan (Ahmet Yıldız) • Tozların Dansı (İzzet Kılıçlı) • Uzak Noktalara Doğru (Cemil Kavukçu) • Gece, Bir Otel Odasında (Özcan Karabulut) • Üçüncü Oda (Uğur Özakıncı) • Bir Yolculuk Öyküsü (Jale Sancak) • Naj (Hakan Şenocak) • İçeriye Bakan Kim (Mehmet Günsür) • Şerul'da Beklemek (Hasan Özkılıç) • Başkalaşım (Gürsel Korat)

Müge İplikçi

Geyikler, Annem ve Almanya (Nursel Duruel) • Kimini Şahin Tırmalar (Feride Çiçekoğlu) • Köpük (Tomris Uyar) • Gölgede Kırk Derece (İnci Aral) • Bir Yer Göstericinin Hayatı (Hulki Aktunç) • Paranın Cinleri (Murathan Mungan)

Nalan Barbarosoğlu

Biçkin Melek ve Küçük, Önemsiz Bir Kayboluş (Jale Sancak) • Cevşen (Yücel Balku) • Eski, Yalan Zamanlar (Özen Yula) • Gökyüzü Gri (Hasan Ali Toptaş) • O Kadın Fatma Girik Değil (Cemil Kavukçu) • Ridade Çıkmazı (Hakan Şenocak) • Ses Maketi (Nursel Duruel) • Son Öykücü ya da 'Bellek Adlı İblis' (Hulki Aktunç) • Suzan Defter (Ayfer Tunç) • Şamatalı Yolculuk (Müge İplikçi) • Tahta Kuşlar (Aslı Erdoğan)

Hüseyin Su

Yirmi dört yıllık bir zaman içinden on öykü (üstelik öykü kitabı da değil) seçmek oldukça zor. Elbette bir dikkati gerektiriyor; öykü yazarlarının, eleştirmenlerin dikkatini ölçmek açısından güzel ve ince bir yöntem. Yine de her dikkatin üstesinden gelebileceği bir durum değil bu. Yirmi dört yıl, çok uzun bir zaman. İstenilen öykü sayısı ise çok az. Ayrıca bu uzun zaman, ülkemizde o denli hareketli geçti ki, aralayıp da haksızlık etmeden geçmişi görmek neredeyse imkânsız. Bu, hem kültürel hem sanatsal hem öyküsel hem de siyasal ve ekonomik olarak böyle. Göreceli de olsa, öykü türündeki yayım hızı bile zorlaştırır bu seçimi. Dergilerde kalanlar, kitaplaşanlar, seçkilere girenler... Bunların arasından beğendiklerimizi seçmek, uzun bir arama/taramayı gerektirir. Geriye ise ancak, belleğimizde yer etmiş birkaç öykü adı kalıyor. Benim belleğimde yer eden öyküler arasından on tanesi şunlar:

Ocak, Hışırta (Rasim Özdenören) • Sır (Mustafa Kutlu) • Unutulan (Cemil Kavukçu) • Afife Ablanın İncileri (Ramazan Dikmen) • Mikail'in Kalbi Durdu (Ayfer Tunç) • Tahta Kuşlar (Aslı Erdoğan) • Eldivenler (Murathan Mungan) • Eviçi (Cemal Şakar) • Hayat Öğretmenim (Mehmet Harmancı)

Şükran Farımaz

Yazarların kendi yazarlık serüvenleri içinde hit(!) öyküleri var mıdır, sanmıyorum. Çünkü yaşam her gün her an hızla değişiyor: Hiçbir durağın hiçbir menzilin söz konusu olmadığı bir yolun yolcusudur yazar. Ama okur olarak tadı damağımda kalmış öykülerden söz edebilirim. Üstelik usta çırak ayrımı gözetmeksizin yapabilirim bunu.

Sessizlik (Cemil Kavukçu) • Gülperi (Ayla Kutlu) • Sevgi Hiç Bitmesin (Gülderen Bilgili) • Ters Yüzü (Karin Karakaşlı) • Kediler (Erdal Öz) • Yaprak ve Tüy Zamanları (Sema Kaygusuz) • Aziz Bey Hadisesi (Ayfer Tunç) • Merdivenaltındaki Uçurtma (Yeşim Dorman Müderrisoğlu) • Elif (İnci Aral) • Yandırma (Nezihe Meriç) • Ünlemleri Kökertmek (Nezihe Meriç)

Sadık Yalsızuçanlar

Çeşitlemeli Korku (Bilge Karasu) • İncitmebeni (Bilge Karasu) • Evet Hayır (Oğuz Atay) • Beyaz Mantolu Adam (Oğuz Atay) • Korkuyu Beklerken (Oğuz Atay) • Yürüyüş (Sezai Karakoç) • İz (Sezai Karakoç) • Bu Böyledir (Mustafa Kutlu) • İt (Rasim Özdenören) • Suzan Defter (Ayfer Tunç)

Hakan Ergül

Avından El Alan (**Bilge Karasu**) • Usta Beni Öldürsene (**Bilge Karasu**) • O Kadın Fatma Girik Değil (**Cemil Kavukçu**) • Fiyasko (**Cemil Kavukçu**) • Çatlak Yerlerin Kuyusu (**Sema Kaygusuz**) • Kedi Belleği (**Nalan Barbarosoğlu**) • Harita (**Nazlı Eray**) • Balık Çorbası (**Sulhi Dölek**)

Kemal Gündüzalp

Ne zor bir soru! Bir, yayımlanan bütün öyküleri okumadığım için. İkincisi, okurken çok beğendiğim, ama her şeye karşın unuttuğum öykü(ler) olursa ne olacak? Ya okuyamadıklarım? Yazarların başışlamasını dilemekten başka... Durdum, düşündüm, en iyisi bir "en çok beğenilen" sıralaması yapmak yerine öykülerin bulunduğu kitapları yayım tarihine göre yazmak. İşte sıralama: (Yineliyorum; sıralama, kitapların yayım tarihlerine göre düzenlenmiştir)

Yitirilen (**Burhan Günel**, Başka Bir Yaz, Yalçın Yayınları, 1981) • Mahşerin İnsanları (**Bekir Yıldız**, Mahşerin İnsanları, Yazko Yayınları, 1982) • Berlin'de mi Yaşlanacağım? (**Aysel Özakin**, Kanal Boyu, Yazko Yayınları, 1982) • Daryerlerin Karanlığı (**Feyza Hepçilingirler**, Eski Bir Balerin, Cem Yayınları, 1985) • Ölüm, Onun Üniversite Yıllarından Kalma Eski Bir Yanlış, Meltem'in Ölüm Duyurusu (**Özcan Karabulut**, Hüzünle Bazı Günler, Yazıt Yayınları, 1990) • Yabu (**Hasan Ali Toptaş**, Yoklar Fısıltısı, Yazıt Yayınları, 1990) • Şerulda Beklemek (**Hasan Özkılıç**, Şerulda Beklemek, Can Yayınları, 2002) • Köpek (**Ahmet Yıldız**, Genç Kyros'un Yazgısı, Everest Yayınları, 2002) • Ayışığının Bilirkişiliği (**Zafer Doruk**, Çal Dedim Klarnetçi Çocuğa, Bilgi Yayınevi, 2002) • Ablam (**Cemil Kavukçu**, Başkasının Rüyaları, Can Yayınları, 2003)

Behçet Çelik

Aramızdaki Şey (**Tomris Uyar**) • Bir Bardak Sıcak Çay (**Vüs'at O. Bener**) • Çocukların Sevdiği Yemekler (**Barış Bıçakçı**) • İnce Turna (**Necati Tosuner**) • Bakkal Halil (**Toprak Işık**) • Bir Sabah Güneşle (**Hürriyet Yaşar**) • Naj (**Hakan Şenocak**) • Humuslu Biyografiler Üstüne (**Kenan Biberici**) • Denizin Sancak Tarafı (**Nalan Barbarosoğlu**) • Hırça Mapası (**Mehmet Günsür**)

Nazlı Eray

Sokaklarından Gemilerin Geçtiği Kent (**Füruzan**) • Yaşamın Ucuna Yolculuk (**Tezer Özlü**) • Her Gün Perşembe Olsa (**Attila Şenkon**) • Gizli Kalmış Bir İstanbul Masalı (**Nurten Ay**) • Kâğıttan Kaplanlar Masalı (**Murathan Mungan**) • Taş Üstüne Gül Oyması (**Erendiz Atasü**) • Aramızdaki Şey (**Tomris Uyar**) • Sevgili Acı (**Erdal Öz**) • Komşular (**Tahsin Yücel**) • Gölgede Kırk Derece (**İnci Aral**) ve: Tarihi tutmamasına karşın, Yanık Saraylar adlı kitabındaki bütün öyküleriyle **Sevim Burak**.

*(Imge Öyküler'in notu: Öykü adı verilmediği için değerlendirmeye alınmamıştır.)

EN ÇOK BEĞENİLEN 10 ÖYKÜ

1. **Geyikler, Annem ve Almanya**, Nursel Duruel
2. **Naj**, Hakan Şenocak
3. **Gece, Bir Otel Odasında**, Özcan Karabulut
4. **Tahta Kuşlar**, Aslı Erdoğan
5. **Suzan Defter**, Ayfer Tunç
6. **İçeriye Bakan Kim**, Mehmet Günsür
7. **Kâğıttan Kaplanlar Masalı**, Murathan Mungan
8. **Bir Uçurtma Gibi**, Erdal Öz
9. **Ormanın İçlerine Doğru**, Cemil Kavukçu
10. **Aziz Bey Hadisesi**, Ayfer Tunç